

Marko Martin mängis Mederi saalis

Muljeid ja mõttepudemeid

VIRVE NORMET
muusikaajakirjanik

Mis toob lausvihmasel päeval kuulaja kammersaali noore pianisti kontserdile? Seekord pool-sada kuulajat Mederi saali, ülekaalukalt pianistid-klaveripedagoogid, sekka mõni üliõpilane. Läbilõikes on see meie tavaline kammerkontsertide n-ö esineja-erialane publik.

Marko Martini seekordne Liszti-kava töötas pianistlikku tulevärki (siia juurde tasuks kindlasti lugeda 28. novembri Sirebist Nele-Eva Steinfeldi väga head ja põhjalikku Liszti-keskset arvustust!). Pianistid hindavad Liszti klaverimuusikat väga kõrgelt, sest see võimaldab end niihästi avada kui ka muljet jätta. Ideaalis on selle orkestraalne kõlavõimsus lõöv, lausa füüsiliselt toimiv. Liszt mõtles, tundis ja tundles klaveri kaudu. Seda helilooja vitaalsust, ehedat ELU suudavad kontserdil välja mängida aga vähesed. Domineerima kipub tehnika, virtuositeet, sportlik manuaalne suutlikkus. Vahel tekib mulje, nagu virtuosus ja intellektuaalsus välistaksid teineteist...

Mederi saalis ei tohiks Liszti klaverimuusikat mängida! See saal on intiimsema kammermuusika, klavessiini, kitarrri, keelpillide ja vokalistide saal. Siin jookseb orkestraalne, võimas helimass kokku peaaegu mürataoliseks kaoseks. Interpreedi taotlus ei jõua kuulajani, kes imetledes vaatab vaid sõrmejooksu (piki seinu toolide paigutuse juures pealegi esinejale väga lähedalt). Ent interpreet ise, mängitavasse süvenenud, ei pruugi seda vastuolu isegi tabada. Kurb juhus...

Kõik eelõeldu mängis omajagu kaasa ka Marko Martini kontserdil. Kõrva häiritav oli nii palju, et pianisti, kui kõrgelt hin-

Marko Martin mängis Mederi saalis Liszti "Rännuaastaid".

FOTO SIGRID KUULMANN

natud kunstniku tegelik võimekus oli pigem aimatav kui otseselt kuuldav. Liszti Šveitsi rännak viis meid Marko Martini kaudu tegelikult üheksa erineva muusikalise maalingu juurde, milleks olid "Wilhelm Telli kabel", "Wallenstadt'i järvel", "Pastoraal", "Allika kaldal", "Äikesetorm", "Obermanni org", "Ekloog" (ehk dialoogiline karjaselaul), "Koduigatsus" ja "Genfi kellad". Oli monumentaalsust ja heroilisust, marulist äikeseilma ja lüürilisi looduspilte, sisekaemust ja igatsushetki. Tunnine kontsert kulges *attaca*, tervikuks vormituna.

Martini vormitaju on laitmatu ja teosesse "sisse kirjutatud" meeleolukontrastid joonistuvad kaunilt välja. Akustiliselt olidki mõjule pääsemiseks parimad eeldused lü-

rilistel osadel. Marko Martin on muusikantunnetuselt noor ja romantiline. Muretu virtuosusega valdab ta lisztilikku faktuurri, paljukihilist muusikavoogu, valitsedes seda elegantselt ja kindlalt nii *forte's* kui ka *piano's*. Jõulisus, sõrmeosavus ja ratsionaalsus on väga mehelikud mänguomadused, mis Liszti muusika puhul kindla peale töötavad. Ka lisapalana mängitud Rigoletto parafras jäi samale lainele ja kunstniku leiuvanumbrina demonstreeris just seda, mida vaja: kontsertpianisti võimekust, mänglevat artistlikkust ja võluvust. Ja publik oligi võlutud! Mõtlev ja kuulav inimene teeb rõõmus olles meelsasti mõõndusi (akustika!) ja on ilusa muusikaõhtu eest tänulik.